

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ผลจากการศึกษาและวิจัยเรื่องตัวตนของสาวพริตตี้ จะเห็นได้ว่า วิธีคิดและการให้ความหมายต่อตนเอง การรับรู้ และการตีความของสาวพริตตินั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่าง มนุษย์ กับ โลก และ สังคม จากมุมมองของสาวพริตตี้ โดยการสัมภาษณ์และติดตามพฤติกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาสาวพริตตี้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ทั้งจักรยานยนต์และรถยนต์ในงานเปิดตัวสินค้าต่างๆ ที่จัดขึ้นทั้งที่โชว์รูม ห้างสรรพสินค้า ในจังหวัดเชียงใหม่ และงานมอเตอร์โชว์ในกรุงเทพมหานคร ช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 จำนวน 5 คน ซึ่งแต่ละคนมีประสบการณ์การทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี มีแนวคิดแตกต่างกัน สามารถแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้คือ

6.1.1 เห็นว่า ตัวตนของตนเอง กับ ตัวตนในขณะที่เป็นสาวพริตตินั้นแตกต่างกัน

ดังเช่น กรณีของ รชญา วัฒนพันธ์ (กุง), จุฑารัตน์ ใหมตัน (แอน) และภัทรากร ก้อนแก้ว (แนท) ที่มีความเห็นเหมือนกันว่า เพราะบทบาทของสาว พริตตี้เป็นเพียงแค่บทบาทๆ หนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเราสามารถอธิบายตามขั้นตอนแนวคิดเรื่องตัวตนของฌาคส์ ลากอง ได้เพียง 2 ภาค กล่าวคือ อาชีพพริตตี้เป็นภาคส่วนของจินตนาการ(The imaginary) ที่เสมือนว่าเราไปเป็นคนอื่นโดยส่งต่อให้ ภาคสัญลักษณ์ (The symbolic) ที่มีภาษา โครงสร้าง วัฒนธรรม ที่สังคมกล่าวหาว่า พริตตี้เป็นตัวตนของผู้ทำงานพริตตี้ มีลักษณะไม่คงที่เปลี่ยนแปลงเสมอ ซึ่งอาจแตกต่างกันไป แต่ละบุคคลจึงมีการแสดงออกเกี่ยวกับตัวตน และความ เป็นอัตวิสัยผ่านการมีส่วนร่วมในโลกของวัฒนธรรม ภาษา และอารยธรรม แต่ไม่ส่งผลต่อภาค ความจริงแท้ (The real) เพราะทั้งสามคนเห็นว่า พริตตี้เป็นเพียงบทบาทชั่วคราว ช่วงระยะเวลา หนึ่งเท่านั้น หากหมดหน้าที่ไป พวกเขาก็จะกลับมาเป็นตนเองเช่นเดิม

ถึงแม้ว่า ภัทรากร จะมีความเห็นว่า “งานพริตตี้” จัดว่าเป็นอาชีพที่สุจริตอาชีพหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจาก รชญาและจุฑารัตน์ ที่มีความเห็นเหมือนกันที่ว่า อาชีพพริตตี้ ถือเป็นอาชีพเสริม มิใช่อาชีพหลัก เนื่องจากอาชีพพริตตี้มีขีดจำกัดในเรื่องอายุ และความมั่นคง ที่ผู้ทำงานไม่

สามารถประกอบอาชีพนี้ได้ไปตลอดชีวิตได้ก็ตาม แต่ ภัทรากรก็ยังเห็นว่า ตัวตนของเธอกับ ตัวตนของสาวพริตตีนั้นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ความแตกต่างกันเรื่องอายุ และระยะเวลาในการทำงานพริตตี นอกจากนี้ เธอก็ยังไม่มีประสบการณ์มาก และไม่มีอาชีพที่มั่นคงรองรับแล้ว เฉกเช่น รัชญา และจุฑารัตน์

6.1.2 เห็นว่า ตัวตนของตนเอง กับ ตัวตนในขณะที่ทำงานพริตตี คือ ตัวตนเดียวกัน

ดังกรณีของ กมลรัชม์ รัตนอุดม (นกแก้ว) และภัทราณี วรรณเวช (แจน) ที่มีความเห็นว่า ตัวตนของพวกเธอกับตัวตนของสาวพริตตี คือ ตัวตนเดียวกัน กล่าวคือ ทั้งสองมีอุปนิสัยที่มีคุณลักษณะเดียวกันกับผู้ที่ทำงาน พริตตี คือ มีนิสัยร่าเริงแจ่มใส ช่างคุย ชอบพบปะผู้คน ยิ้มเก่ง ชอบแต่งตัวดูดี และวางตัวดีตลอดเวลา อีกทั้งยังเป็นคนชอบดูแลตัวเอง เป็นปกติ รักสวยรักงาม ความเห็นจึงต่างจาก 3 คนข้างต้น ซึ่งสามารถอธิบายตามขั้นตอนแนวคิดเรื่องตัวตนของฉากลัส ลากอง ได้ทั้ง 3 ภาค คือ อาชีพพริตตีเป็นภาคส่วนของจินตนาการที่เสมือนว่าเราไปเป็นคนอื่น (The other) โดยส่งต่อให้ภาคสัญลักษณ์ที่สังคมกล่าวหาว่า พริตตีเป็นตัวตนของผู้ทำงาน พริตตีเอง และส่งผลให้ขั้นตอนภาคความจริงของบุคคลมีภาคสัญลักษณ์ หรือสิ่งที่สังคมกล่าวหา เข้ามาเกี่ยวข้อง จนมันกลายเป็นบุคลิกภาพ หรืออัตบุคคลหนึ่งของพวกเธอไปอย่างกลมกลืน

และเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่า ภัทราณี มีความเห็นว่า งานพริตตี จัดเป็นอาชีพที่สุจริตอาชีพหนึ่ง ซึ่งต่างจาก กมลรัชม์ ที่เห็นว่าพริตตีเป็นเพียงงานอดิเรก แต่นั่นเป็นเพราะ ภัทราณีมีอายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน อายุจึงไม่เป็นข้อจำกัด หรือปัญหาของเธอ อีกทั้งมันยังสร้างรายได้จำนวนมากหากเทียบกับอายุในวัยเธอแล้ว

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้น เราสามารถอธิบายได้ว่า แม้ในภาคของจินตนาการ และภาคสัญลักษณ์ โดยมีภาษา โครงสร้าง วัฒนธรรม ที่สังคมเป็นผู้กำหนด จะมีอิทธิพลต่อความคิดเรื่องตัวตนของแต่ละบุคคลก็ตาม แต่เมื่อส่งผลมายังภาคความจริงแท้ (The real) แล้ว การที่พริตตีบางคนมีความคิดว่าตัวตนของตนเองกับตัวตนของ พริตตีเป็นตัวตนที่แท้จริงของตนนั้น ก็ไม่อาจนับได้ว่าเป็นความจริงแท้ ตามแนวคิดของลากอง ทั้งนี้เพราะมนุษย์ไม่ได้มีเสรีภาพที่สามารถเลือกเป็นตัวตนของตัวเองได้ แต่ที่มนุษย์คิดว่าสิ่งใดคือตัวตนของตนเองนั้นเป็นเพียงภาคของจินตนาการที่ถูกสั่งสมไว้ และภาคสัญลักษณ์ หรือสิ่งที่สังคมกำหนด ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวตนของแต่ละบุคคล จนมันกลายเป็นบุคลิกภาพ หรือ อัตบุคคลหนึ่งเท่านั้น ซึ่งแต่ละบุคคลย่อมตอบรับแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น อายุ ลักษณะนิสัยส่วนตัว

ประสบการณ์จากการทำงาน สภาพแวดล้อมรอบข้าง สถานะสังคมที่แต่ละบุคคลอาศัยอยู่ รวมถึงทัศนคติของแต่ละคน อันนำไปสู่ความเป็นอัตบุคคล (Subject) หนึ่งได้เท่านั้น

6.1.3 เห็นได้ว่า ตัวตนของสาวพริตตี้ ตามกรอบแนวคิดของฌากส์ ลากองนั้น ไม่มีตัวตนจริง มีเพียง 2 ระดับ คือ ภาวของจินตนาการ (The imaginary) และภาวสัญลักษณ์ (The symbolic) เท่านั้น เพราะภาวส่วนความจริง (The real) ในทัศนะของลากองมีลักษณะคล้ายสัญชาตญาณดิบ หรือ Id ของฟรอยด์ที่ถูกกดทับไว้ เช่น ความโลภ โกรธ หลง ความอยาก เพศ เป็นต้น หากพริตตี้มีตัวตนจริง พวกเธอย่อมแสดงสัญชาตญาณดิบออกมา ส่งผลให้สังคมมองพวกเธอในแง่ลบ ดังนั้น อาชีพพริตตี้จึงเป็นเพียงภาวสัญลักษณ์ที่ปกปิดสัญชาตญาณดิบไว้ เมื่อมองในทางความเป็นมนุษย์ (Human being) ตัวตนของพวกเธอถือเป็นเรื่องที่โกหก และแฝงไว้เท่านั้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ คือ หากมีผู้ที่สนใจในการทำวิทยานิพนธ์ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดเรื่องตัวตน ยังมีนักคิดอีกมากมายที่น่าสนใจ เช่น จิกมันด์ ฟรอยด์, คาร์ล แจนส์, เกอร์ท วิลเฮล์ม ฟรีดริช เฮเกล, มาร์ติน ไฮเดกเกอร์, จอห์น ดีวี่ เป็นต้น แนวคิดของคนเหล่านี้หากมีการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมแล้วนำเสนอเผยแพร่ในวงวิชาการ ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีประโยชน์ในหลายแขนง ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตวิทยา ด้านศิลปะ หรือด้านสังคม เป็นต้น
2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ปฏิบัติ กล่าวคือ แนวคิดเรื่องตัวตนของฌากส์ ลากอง ถือเป็นแนวคิดหนึ่งที่ลึกซึ้ง สามารถนำไปใช้ประพจน์ปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวันได้ เราสามารถเข้าใจถึงตัวตนของผู้ประกอบอาชีพพริตตี้ ซึ่งให้เห็นถึงความเห็น หรือสิ่งที่สังคมวิพากษ์วิจารณ์ รวมไปถึงสภาพสังคมในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวคิดนี้จะสามารถทำให้ผู้อ่านได้นำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด